

برنامه مداخلات زود هنگام نابینایی – کم بینایی انتاریو برای کودکانی که نابینا یا کم بینا متولد میشوند، طراحی شده است تا بهترین شروع ممکن را در زندگی داشته باشند. این خدمات تخصصی خانواده محور توسط دولت استانی تامین مالی میشوند و برای کودکان از بدو تولد تا کلاس اول در دسترس میباشند.

این برنامه، آموزش و حمایت را برای والدین فراهم میسازد، تا بتوانند رشد و تکامل سالم فرزندان خود را ترویج دهند. آنها یاد میگیرند به توسعه مهارتهای مورد نیاز فرزندان خود برای فعالیتهای روزانه در منزل و محیطهای یادگیری اولیه و مراقبت کمک کنند.

ممکن است کودکان نابینا یا کم بینا در سنین پایین بدون حمایت ویژه، هنگام شروع مدرسه در یادگیری حرف زدن، اکتشاف و دوستیابی با مشکل روبرو شوند. این کودکان در تمام جنبه های رشدی در معرض خطر قابل ملاحظه ای قرار میگیرند که شامل موارد زیر میباشد:

- برقراری ارتباط و زبان
- مهارتهای حرکتی ظریف و درشت
- فرایندهای درک و تفکر
- مهارتهای اجتماعی
- رشد احساسی و عاطفی
- کمک به خود

والدین با مداخله ی درست افراد ماهر و حرفه ای میتوانند نحوه تشویق رشد سالم فرزندان خود و کمک به آنها برای یادگیری مهارتهای مورد نیازشان در مدرسه را فرا بگیرند.

خدمات این برنامه

وقتی نابینایی یا کم بینایی در کودکی تشخیص داده میشود، پزشک، چشم پزشک، بینایی سنج، والدین یا فرد مراقب او میتوانند او را به برنامه نابینایی یا کم بینایی ارجاع دهند. با مراجعه به قسمت پشت این بروشور نزدیکترین محل این برنامه به منزل خود را جستجو کنید.

برنامه نابینایی – کم بینایی سه نوع خدمات زیر را ارائه میدهد:

۱. حمایت از خانواده
۲. خدمات مداخله ای
۳. خدمات مشاوره

برنامه های مداخلات زود هنگام نابینایی – کم بینایی منطقه ای

برنامه مداخلات زود هنگام نابینایی – کم بینایی انتاریو از طریق ادارات منطقه ای زیر خدمات خود را ارائه میدهد:

Windsor-Essex and Kent-Chatham
contact "Talk 2 Me"
(519) 252-0636
www.connectwithus.ca

Southwest Region
Elgin-St. Thomas, Grey Bruce Owen
Sound, Huron, Lambton,
Middlesex-London, Oxford, Perth
(519) 663-0273 or 1-877-818-8255

Central South Region
Hamilton, Niagara, Brant and
Haldimand-Norfolk
(905) 385-7927 ext. 228 or
1-866-826-4327 ext. 228
www.earlywords.ca

Central West
Halton, Peel, Waterloo and
Wellington-Dufferin contact Erinoak
(905) 855-3557 or 1-877-374-6625
TTY 905-855-4925
www.erinoakkids.ca

Toronto
Toronto Preschool Speech and
Language Services
416-338-8255
TTY 416-338-0025
www.tpsls.on.ca

Simcoe County and
Muskoka-Parry Sound
Children's Development Services
(705) 739-5696
or 1-800-675-1979

To order by phone:
1-800-668-9938
TTY: 1-800-268-7095

Or visit:
www.serviceontario.ca/publications
Publication # 019648

Learn more: www.ontario.ca/children

Nov/2014 © Queen's Printer for Ontario

FARSI

Tri-Region
York Region, Durham Region,
Peterborough, Northumberland,
Haliburton Counties and
City of Kawartha Lakes
1-888-703-5437
www.childdevelopmentprograms.ca

Southeastern Region
Kingston and counties of
Frontenac, Lennox & Addington,
Leeds, Grenville, Lanark, Hastings
and Prince Edward Counties
(613) 549-1232 ext. 1145
or 1-800-267-7875 ext. 1145
TTY (613) 549-7692
or 1-866-299-1136
www.kflapublichealth.ca

Ottawa
Ottawa, Renfrew County and District
and Eastern Ontario contact
"FirstWords"
(613) 688-3979 or 1-866-432-7447
TTY 613-820-7427
www.pqhcs.com

Northeast region
Manitoulin-Sudbury, Algoma,
Cochrane and Nipissing-Timiskaming
contact "Wordplay Jeux de Mots"
(705) 522-6655
1-877-522-6655

Thunder Bay
Children's Centre Thunder Bay
(807) 343-5000
1-866-343-5020 ext. 5018
www.childrenscentre.ca

Northwest Region
Kenora Rainy River
Northwestern Health Unit
1-877-553-7122
www.nwhu.on.ca

۱. حمایت از خانواده

این برنامه والدینی را حمایت میکند که نابینایی یا کم بینایی در فرزند آنها تشخیص داده شده است. این خدمات توسط مددکاران حمایت از خانواده که در سطح مددکاری اجتماعی فارغ التحصیل شده اند و به ویژه در تاثیر اختلال بینایی در رشد کودک آموزش دیده اند، ارائه میشود.

این مددکاران در درک و از عهده بر آمدن مفهوم این تشخیص و در تصمیم گیری آگاهانه در باره این خدماتِ حمایتی به خانواده ها کمک میکنند.

۲. خدمات مداخله ای

برای کودک مبتلا به اختلالات بینایی لمس کردن، شنیدن و استفاده از بینایی باقیمانده در یادگیری و توسعه بینایی اش بسیار مهم است. حمایتِ افراد حرفه ای آموزش دیده و آگاه در زمینه اختلالات بینایی بسیار ضروری است تا به کودک در توسعه این حواس در حد بهترین توانائیش کمک شود.

خدمات مداخله ای توسط مشاوران آموزش دیده به ویژه برای نابینایی/کم بینایی دوران اولیه کودکی در منزل شما ارائه میشود. این مشاوران نحوه ی حمایت از کودکان را در زمینه های زیر، به خانواده ها یاد میدهند:

- حرکات ارادی (جهت یابی و تحرک)
- توسعه مهارتهای حرکتی (مثل: غلتیدن، رسیدن به اشیاء، سینه خیزرفتن، راه رفتن و استفاده از دست برای دستکاری و کشف اجسام)
- مهارتهای زندگی روزمره (مثل: غذا خوردن، لباس پوشیدن، دستشویی "توالت" رفتن)
- توسعه و رشد فکری (مثل: تشخیص اجسام، عملکردها و خصوصیات)
- توسعه اجتماعی و احساسی
- توسعه زبان و برقراری ارتباط
- نحوه ی حداکثر استفاده از بینایی باقیمانده
- نحوه ی استفاده از تمام حواس برای ارتقای رشد و تکامل

۳. خدمات مشاوره

وقتی فرزند شما به مهد کودک یا مرکز آموزشی اولیه وارد میشود، کارکنان برنامه نابینایی – کم بینایی به مربیان کودک در آن مرکز کمک میکنند تا نحوه بهترین روش کار و تدریس با فرزند شما را یاد بگیرند.

مراحل مهم رشدی

تا ۶ هفتگی

- هنگام بیداری با کنجکاوای به محیط اطراف نگاه میکند
- به نور/اشیاء روشن بطور مختصر نگاه میکند
- در مقابل نور چشمش را برهم میزند
- چشم و سرش هر دو باهم حرکت میکنند

تا ۳ ماهگی

- از یک شیء به شیء دیگر به سرعت نگاه میکند
- شیء/ شخص در حال حرکت را با چشم دنبال میکند
- به صورت فرد مراقب خود خیره نگاه میکند
- نگریستن به دست و غذا را شروع میکند

تا ۶ ماهگی

- چشم ها را برای بررسی محیط اطراف حرکت میدهد
- چشم ها را در جستجوی منبع صدا حرکت میدهد
- برای رسیدن به اشیا با دست به آنها ضربه میزند یا دستش را دراز میکند
- به اشیا دورتر نگاه میکند
- هنگام مشاهده لبخند و خنده‌ی شما، او نیز لبخند میزند و میخندد

تا ۱۲ ماهگی

- هنگام حرکت اشیا نزدیک به بینی، چشم ها به طرف داخل میچرخند
- فعالیتهای محیط اطراف را بطور طولانی تری تماشا میکند
- به دنبال اسباب بازی بر زمین افتاده میگردد
- اشیا و افراد را با نگاه بررسی میکند
- به سمت اسباب بازی مورد علاقه خود سینه خیز میرود

تا ۲ سالگی

- از طریق دیدن برای رسیدن و در دست گرفتن اشیا به طرف آنها حرکت میکند
- به تصاویر ساده در کتاب نگاه میکند
- به اشیا و افراد اشاره میکند
- در کتاب به دنبال تصاویر میگردد و به آنها اشاره میکند
- هنگام راه رفتن و بالا رفتن به محلی که باید برود نگاه میکند

این مراحل مهم رشد و تکامل، برخی از رویدادهایی را به نشانه رشد زود هنگام بینایی و پیشرفت کودکان خردسال در هنگام رشد نشان میدهند. به هریک از علائمی که فرزند شما با این مراحل مهم سازگار نمیشود، توجه کنید و در صورت هر گونه نگرانی فوراً با پزشک خود صحبت کنید. اگر در مورد بینایی فرزندتان نگران هستید، اصلاً صبر نکنید. هر چه زودتر مشکل فرزند شما شناسایی شود، زودتر میتواند به کمک مورد نیاز خود برای بهترین فرصت رشد سالم دسترسی داشته باشد.

کودکان هنگام رشد بینایی از انجام موارد زیر لذت میبرند:

تا ۶ هفتگی

- وقتی آنها را نزدیک خود نگه میدارید، به شما نگاه میکنند
- به اسباب بازیهایی با رنگ روشن نگاه میکنند
- به اشیا با ویژگی انعکاسی (مانند آینه) نگاه میکنند
- اشکال ساده متحرک سیاه و سفید را تماشا میکنند
- اشیا متحرک را تماشا میکنند

تا ۳ ماهگی

- صورت شما را با دقت بررسی میکنند
- به اسباب بازیهای متحرک کنار و جلو خود نگاه میکنند
- به اشیا آویزان از تخت خود نگاه میکنند و به طرف آنها دستشان را دراز میکنند
- از اسباب بازیهای رنگ روشن و طرح جالب لذت میبرند
- از چراغ خواب در اتاقشان استفاده میکنند

تا ۶ ماهگی

- به خودشان در آینه نگاه میکنند
- دو شیء مورد علاقه خود را به ترتیب نگاه میکنند
- از مکانهای مختلف (مثل صندلی بلند، زمین و سایر اثاثیه خانه) به دنیای اطراف خود مینگردند
- از اسباب بازیهایی با طرح پیچیده و متحرک (مثل جعبه ای که هنگام باز کردن آدمکی از آن خارج میشود "jack in the box") لذت میبرند
- دالی موشک "peek-a-boo" بازی میکنند

تا ۱۲ ماهگی

- اسباب بازیها را در داخل و خارج ظروف (و همچنین در دهانشان) میگذارند و بیرون میآورند
- با اشیا مشابه یا اندازه های مختلف (مثل، روی هم چیدن حلقه های بازی، لیوانهای تودرتو و بلوکها) بازی میکنند
- به کتابهای مقوایی با صفحات ضخیم و تصاویر ساده رنگی نگاه میکنند
- با فشار دادن دکمه یا چرخاندن دستگیره اسباب بازیها را روشن میکنند
- از پنجره، فعالیتهای بیرون از منزل را تماشا میکنند

تا ۲ سالگی

- تصاویری از صحنه ها و اشیا ساده را در کتاب درک میکنند
- به عکس افراد خانواده و حیوانات خانگی نگاه میکنند
- با پازلها ساده مقوایی بازی میکنند
- با بلوک، بازی و برج درست میکنند
- با بیرون رفتن از منزل، مردم و فعالیتهای آنها را در فروشگاه، پارک یا کتابخانه تماشا میکنند

شما باید مدام رشد و تکامل فرزند خود را تحت نظارت داشته باشید

بسیار مهم است که توسعه قدرت بینایی فرزند خود را تحت نظارت داشته باشید، زیرا گاهی اوقات تشخیص زود هنگام یک مشکل میتواند خطر عوارض بلند مدت را از بین ببرد یا کاهش دهد. در صورت مشاهده هر یک از علائم زیر در فرزندتان، فوراً با پزشک خود صحبت کنید:

- پلک متورم یا پوسته دار
- برجستگی، زخم یا گل مژه بر روی پلک یا اطراف آن
- افتادگی پلک
- تا سه ماهگی تماس چشمی با شما برقرار نمیکند
- تا سه ماهگی شیئی را با چشم دنبال یا تماشا نمیکند
- داخل مردمک چشم مه آلود یا نسبتاً سفید رنگ است
- حرکات مکرر چشم بصورت "لرزشی" "انحرافی" یا "ناگهانی" اختلاف بین چشمها (انحراف چشمی یا لوچی)
- عدم هماهنگی حرکت چشمها
- انحراف یک چشم هنگام نگاه کردن به اجسام
- چرخاندن یا کج کردن سر هنگام نگاه کردن به اجسام
- لوچ کردن، بستن یا پوشاندن یک چشم هنگام نگاه کردن به اجسام
- اشک بیش از حد به غیر از مواقع گریه کردن
- پلک زدن یا لوچ کردن چشم بطور زیاد
- مالیدن و دست زدن بیش از حد به چشم
- اجتناب یا حساسیت به نور زیاد